

НАРЪЧНИК МЛАДЕЖКОТО УЧАСТИЕ В МЕСТНАТА ВЛАСТ

www.ngogrants.bg

Проектът "Да дадем думата на младите хора!" се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ЩО Е ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ?	3
II.	ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ НПО И ПУБЛИЧНИТЕ ВЛАСТИ В ПРОЦЕСА НА ИЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ.....	9
III.	ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ НПО И ПУБЛИЧНИТЕ ВЛАСТИ В ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ	11
IV.	ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ НПО И ПУБЛИЧНИТЕ ВЛАСТИ В ПРОЦЕСА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКИТЕ	12
V.	ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ НПО И ПУБЛИЧНИТЕ ВЛАСТИ В ПРОЦЕСА НА МОНИТОРИНГ НА ПОЛИТИКИТЕ	14
VI.	ИНСТРУМЕНТИ И МЕХАНИЗМИ ЗА ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	15
VII.	МЛАДЕЖКОТО УЧАСТИЕ. СТЬЛБА НА МЛАДЕЖКОТО УЧАСТИЕ. 16	
VIII.	МЛАДЕЖКОТО УЧАСТИЕ В ЖИВОТА НА МЕСТНАТА ВЛАСТ	28
IX.	„НЕКА ТИ РАЗКАЖА”: ДОБРИ ПРИМЕРИ ОТ ВАРНА ЗА АКТИВНО УЧАСТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА	36

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият наръчник е разработен в рамките на проект „Да дадем думата на младите хора”. Проектът се реализира от сдружение „Център за развитие и подкрепа на бизнеса” с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. по тематичен приоритет „Подпомагане на активното гражданство”.

Проектът си поставя за цел да подпомогне активното гражданство чрез постигане на следните подцели:

- (1) Популяризиране на дейността и мисията на Младежкия Форум за партньорство с местната власт (МФПМВ) и Консултативния Младежки Съвет (КМС) и мотивиране на младежите за включването им в тези граждански структури като средство за защита на младежките интереси и потребности.
- (2) Повишаване на интереса и участието на младежи в постоянни комисии към Общинския съвет в града, които са отворени за граждани, но са рядко посещавани от младежи на този етап.
- (3) Осигуряване на възможности за ефективна комуникация между структурите на местното самоуправление и младите хора - целева група на проекта.

Целта на настоящия наръчник е да представи инструментите, механизмите и ползите от гражданското участие, в частност младежкото участие, за НПО – от една страна и за публичните власти – от друга страна.

В последната част са представени добри практики за младежко участие от община Варна, реализирани в контекста на кандидатурата на града за Европейска младежка столица 2017 г.

Целта е те да бъдат популяризирани и достигайки до младежката аудитория, да могат да бъдат приложени и в други български общини.

II. ЩО Е ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ?

Активното участие на представителите на обществеността при формирането и прилагането на политики е един от най-важните критерий за степента на демократичност и за ефективно взаимодействие между публичната власт и заинтересованите страни.

Пълноценното участие на обществеността в тези процеси се осигурява чрез различни форми: предоставяне на достъп до информация, провеждане на консултации и обществени обсъждания, въвличане на експерти от страна на заинтересованите страни, сключване на споразумения за партньорство и др.

Няма официално възприета дефиниция на **понятието „гражданско участие”**. В него се включва и изразяването на гражданска позиция, а също и защитата на основните права и свободи на гражданите от различни организации. Терминът често се използва като синоним на участието на обществеността в определени процеси, свързани с държавното/местно/регионално управление.

Участието на гражданите може да е пряко и представително, лично или чрез граждански организации.

Принципи на гражданското участие

За насърчаване на конструктивното сътрудничество е необходимо НПО и публичните органи на различни нива да спазват следните общи принципи¹:

❖ Участие

Неправителствените организации събират и предават възгледите на своите членове, потребителски групи и загрижени граждани. Това е принос от основно значение за политическия процес на вземане на решения, който повишава качеството, разбирането и приложимостта в по-далечна перспектива на политическите инициативи. За този принцип е необходимо като предварително условие процесите на участие да са отворени и достъпни, като се основават на съгласувани параметри за участие.

❖ Доверие

Отвореното демократично общество се основава на коректно взаимодействие между участниците и отделните сектори. Въпреки че неправителствените организации и публичните органи имат различни роли, тяхната споделена цел за подобряване на живота на хората може да бъде осъществена по задоволителен начин само ако е основана на доверие, което предполага прозрачност, зачитане и взаимна надеждност.

¹ Кодекс на добрите практики за гражданско участие в процеса на вземане на решения, одобрен от

❖ **Отчетност и прозрачност**

Работата за обществените интереси изисква откритост, отговорност, яснота и отчетност от страна на неправителствените организации и на публичните органи. Необходима е прозрачност на всички нива.

❖ **Независимост**

Неправителствените организации трябва да бъдат признати като свободни и независими организации по отношение на техните цели, решения и дейности. Те имат правото да действат независимо и да заемат позиции, различни от тези на органите, с които принципно си сътрудничат.

Условия за гражданско участие

Необходимите условия за функционирането на асоциации са добре документирани. В съответствие с Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ) и съответната съдебна практика на Европейския съд по правата на човека те изискват свобода на изразяването на мнение (член 10 от ЕКПЧ) и свобода на сдруженията (член 11 от ЕКПЧ).

За да се гарантира включването без дискриминация на приноса на неправителствените организации в политическия процес на вземане на решения, е необходимо създаването на благоприятна среда, а именно, правова държава, подкрепа на основните демократични принципи, политическа воля, благоприятно законодателство, ясни и точни процедури, дългосрочна подкрепа и ресурси за устойчиво гражданско общество, както и споделени пространства за диалог и сътрудничество.

Тези условия позволяват конструктивно сътрудничество между НПО и публичните органи, изградено върху взаимно доверие и разбиране на демокрацията на участието.

Нива на участие

Участието на НПО в различните етапи от политическия процес на вземане на решения се различава в зависимост от интензивността на участие. Съществуват четири степенувани нива на участие: информация, консултация, диалог и партньорство.

Те могат да се прилагат на всички етапи в процеса на вземане на решения, но често са особено релевантни в определени моменти от процеса.

❖ **Информация**

Достъпът до информация стои в основата на всички последващи стъпки в участието на НПО в процеса на вземане на политически решения. Това е относително ниско ниво на участие, което обикновено се изразява в еднопосочно предоставяне на информация от страна на публичните органи, без да се изисква взаимодействие или участие на НПО. Информацията е приложима на всеки етап от процеса на вземане на решения.

❖ **Консултация**

Това е форма на инициатива, при която властите се допитват до НПО за тяхното мнение върху определена тема или разработка. Обикновено при консултацията публичните органи информират НПО относно актуален проблем и очакват коментари, възгледи и обратна връзка. Инициативата и темите идват от публичните органи, а не от НПО. Консултацията е приложима на всяко ниво от процеса на вземане на решения, по-специално при изработване, проследяване и преформулиране.

❖ **Диалог**

Инициативата за диалога може да бъде поета както от страна на публичните органи, така и от страна на НПО. Диалогът може да бъде общ или за сътрудничество.

Общият диалог е двупосочно общуване, което се основава на взаимни интереси и потенциално споделени цели за постоянен обмен на възгледи. Този вид диалог варира от отворени публични изслушвания до специализирани срещи между НПО и публичните органи.

Дискусията остава с широк диапазон и не е изрично свързана с текущ процес на разработване на политики. Диалогът за сътрудничество се основава на взаимни интереси във връзка с разработването на конкретна политика. Този вид диалог обикновено води до съвместни препоръки, стратегии или промени в законодателството.

Диалогът в сътрудничество има повече политическа сила от общия диалог, тъй като обикновено включва чести и редовни общи срещи за очертаване на основни политически стратегии и нерядко води до резултати, приети с общо съгласие.

Диалогът е високо ценен на всички етапи от процеса на вземане на решения и е решаващ за определянето на дневния ред, изработването и преформулирането на политиките.

❖ **Партньорство**

Партньорството предполага споделени отговорности на всеки етап от процеса на вземане на политически решения, от определянето на дневния ред и изработването до решението и изпълнението на инициативите за политики. То е висшата форма на участие.

На това ниво НПО и публичните органи се обединяват за тясно сътрудничество, като НПО запазват своята независимост и правото си да провеждат кампании и да действат независимо от ситуацията на партньорство. Партньорството може да включва дейности като възлагане на специфична задача на НПО, например предоставяне на услуги, както и форуми за участие, и създаване на нови органи за съвместно вземане на решения, включително за разпределяне на средства.

Партньорството може да се прилага на всяко ниво от процеса на вземане на решения и е особено уместно най-вече при етапите на определяне на дневния ред и на изпълнение на решенията.

Приноси на НПО

- ❖ **Застъпничество:** повдигат въпроси, безпокойства и нужди на определена група, представят определена гледна точка или общ публичен интерес, които все още не са законово обхванати от законодателството или от други документи, инструменти или средства на политиките.
- ❖ **Информация и осведомяване:** споделят идеите на НПО с публичните органи, ангажират и представляват членове, потребители и ключови граждански обединения, действат като посредници за канал за достигане на гражданите, изслушват, реагират и информират.
- ❖ **Експертно мнение и консултации:** експертите със значителни познания по определени теми играят ключова роля в определянето на политическия дневен ред. Техните анализи и проучвания определят актуални и бъдещи нужди на обществото и предлагат решаващи перспективи.
- ❖ **Иновации:** развитие на нови решения и подходи, демонстрация как те могат да бъдат включени в политическия дневен ред.
- ❖ **Предоставяне на услуги:** НПО са основен участник за оформянето на политиката и създаването на алтернативни или дотогава несъществуващи услуги за определени групи потребители.

Отговорности на публичните органи:

- ❖ **Споделяне на информация:** предоставят актуална, точна и навременна информация в достъпен формат на всички заинтересовани страни
- ❖ **Процедури:** разработват и спазват прозрачен процес на вземане на решения, осигуряват ясни, открити и достъпни процедури за участие.
- ❖ **Предоставяне на ресурси:** подкрепят активното гражданско участие, например чрез финансов принос, помощ в натура или административни услуги.
- ❖ **Отзивчивост:** осигуряват активно участие на представители на съответните публични органи; изслушват, реагират и предоставят обратна връзка.

Полезни инструменти и механизми:

❖ Информация:

- Лесен и свободен достъп до актуална, точна и навременна информация относно политическия процес, документацията и вземащите политически решения лица, като например онлайн бази данни;
- Проучване за възникване в даден проблем и разработване на предложения за решаването му;
- Кампании и лобиране от страна на НПО за повишаване на осведомеността, например посредством позиции, афиши, брошури, уебсайтове, съобщения за медиите и публични прояви;
- Уебсайт с лесен достъп до ключови документи и съобщения за публични събития.

❖ Консултация:

- Петиции, които могат да се подават чрез онлайн инструменти като електронни петиции или уеб форуми;
- Консултации, които могат да бъдат онлайн или чрез други техники, с цел да се проучат интересите и да се съберат предложения от заинтересованите страни;

❖ Диалог:

- Изслушвания и публични форуми със заинтересованите страни, за да се определят и разяснят чувствителните аспекти и интересите на различните групи;
- Граждански форуми и бъдещи граждански съвети за дискусии с гражданите и с НПО;
- Лице за връзка с правителството, което да дава на гражданското общество достъп до информация относно актуални политически инициативи.

❖ Партньорство:

- Работна група или комитет, образувани като постоянна или ad hoc експертна група, които да дават съвети и да изразяват предпочитания във връзка с политиките.

III. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ НПО И ПУБЛИЧНИТЕ ВЛАСТИ В ПРОЦЕСА НА ИЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ

Публичните органи обикновено имат утвърдени процеси за изработване на политики. НПО често са включвани в области като откриване на проблемите, предлагане на решения и предоставяне на данни като интервюта или проучвания за ефективността на предпочитаните от тях решения. Подпомагането на възможностите за консултация и различните форми на диалог за включване на приноса на заинтересованите страни трябва да бъдат ключови елементи на този етап.

Как НПО могат да вземат участие в процеса на изработване на политики?

- ❖ Застъпничество: НПО гарантират, че нуждите и интересите на заинтересованите страни, засегнати от планираната политика, ще бъдат разгледани и обмислени.
- ❖ Информация и осведомяване: НПО осведомяват своите членове, потребителите и основните граждански групи относно процеса на изработване на политики.
- ❖ Експертно мнение и консултации: НПО анализират и проучват разглежданите проблеми или предлагат допълнителни приоритети, които да бъдат включени в първоначалния вариант на политиката.
- ❖ Иновации: НПО предлагат решения посредством нови подходи, практически отговори и конкретни модели, които са в интерес на определена гражданска група.
- ❖ Предоставяне на услуги: принос за изработване на политиката, за да се вземат под внимание на нуждите на техните потребители и да се спазват необходимите условия.
- ❖ Надзорни функции: НПО следят внимателно процеса на изработване на политиките, за да са сигурни, че нуждите на заинтересованите страни се вземат предвид и че процесът е всеобхватен и прозрачен.

Какво следва да направят публичните органи, за да гарантират прозрачност и добра координация със заинтересованите страни в процеса на изработване на политиките?

- ❖ Предоставяне на информация: предоставят обхватна и навременна информация относно текущите процеси на консултация.
- ❖ Процедури: разработват и спазват минимални стандарти за консултация като ясни цели, правила за участие, срокове, контакти и др. Организируют консултативни срещи със свободен достъп, включително като се канят всички потенциални заинтересовани страни.

- ❖ Предоставяне на ресурси: предоставят подходящи срокове и средства за консултации, за да се осигури участието на гражданското общество на различни нива.
- ❖ Отзивчивост: осигуряват активно участие на представители на съответните публични органи, изслушват, реагират и предоставят обратна връзка в процеса на консултация.

Полезни инструменти и механизми:

- ❖ Информация:
 - Открит и свободен достъп до документи за политиките, включително единен информационен източник за изработване на политики, като информацията е достъпна в различни формати, за да достигне до гражданите;
 - Уебсайт с лесен достъп до ключови документи и съобщения за публични събития;
 - Кампании и лобиране, за да се оформи политиката за изработване на политики посредством позиции, писма, манифести;
 - Онлайн излъчване на изслушвания, заседания и дебати, така че гражданите да могат да гледат и да слушат в реално време;
 - Проучване с цел принос към политиката на планиране.
- ❖ Консултация и диалог:
 - Изслушвания и съвещания с въпроси и отговори със заинтересованите страни, за да се определят и разяснят интересите на различните групи, и да се съберат предложения в непосредствен контакт или онлайн;
 - Експертни семинари и срещи, като експертите участват в специализирани изследвания или проучвания, които могат да се използват при изработването на политики;
 - Комитети с участие на заинтересованите страни и консултативни органи, които обединяват или в които участват представители на НПО; могат да бъдат постоянни или ad hoc.
- ❖ Партньорство:
 - Съвместно изработване: активно участие в изработването в законодателните процеси.

IV. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ НПО И ПУБЛИЧНИТЕ ВЛАСТИ В ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ

Формите на политическо вземане на решение се различават в зависимост от националния контекст и законодателството. Стандартна практика е издаването на наредба за правителствена политика от съответното министерство или приемане на закон с парламентарен вот, или публичен референдум, който в такъв случай изисква наличие на съответното законодателство.

Изработването на закони и предложения трябва да бъде отворено за приноса и участието на НПО. Публичните органи трябва да преценят различните гледни точки и мнения, преди да се вземе дадено решение. На този етап консултацията играе основна роля за вземането на информирано решение. Същевременно окончателното правомощие за избор е на публичните органи, освен ако не е взето посредством обществено гласуване, референдум или чрез механизъм за съвместно вземане на решения.

Как НПО могат да вземат участие в процеса на вземане на решения?

- ❖ Застъпничество: оказват влияние върху вземащите решения лица преди вота.
- ❖ Информация и осведомяване: НПО осведомяват своите членове, потребители и основни граждански групи относно политическите решения и тяхното потенциално въздействие.
- ❖ Експертно мнение и консултации: НПО предоставят детайлни анализи, за да информират и да повлияват вземащите решенията лица.
- ❖ Надзорни функции: НПО следят внимателно процеса на вземане на решения, за да бъде той демократичен, прозрачен и максимално ефективен.

Какво следва да направят публичните органи, за да гарантират прозрачност и добра координация със заинтересованите страни в процеса на вземане на решения?

- ❖ Предоставяне на информация: предоставят актуална информация относно политиките в процеса на вземане на решения;
- ❖ Процедури: предлагат и следват процедури за механизми за съвместно вземане на решения, където е възможно;
- ❖ Предоставяне на ресурси: осигуряват и подкрепят активното участие на гражданското общество, като включват НПО в процеса на вземане на решения.
- ❖ Отзивчивост: вслушват се, вземат под внимание и се отзовават на мнението на гражданското общество.

Полезни инструменти и механизми:

- ❖ **Информация:**
 - Кампании и лобиране, за да се повлияе на вземащите решения лица, например посредством брошури, уебсайтове, съобщения за медиите и публични прояви.
- ❖ **Консултация и диалог:**
 - Открити пленарни сесии или заседания на комитети, за да се осигури достъп до дебатите по време на вземането на решения.
- ❖ **Партньорство:**
 - Общо вземане на решения посредством форуми, конференции за консенсус и други срещи на участието;
 - Съвместно вземане на решения (например за определянето на бюджета със съвместно участие).

V. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ НПО И ПУБЛИЧНИТЕ ВЛАСТИ В ПРОЦЕСА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКИТЕ

Това е етапът, на който много НПО са най-активни, като например в предлагане на услуги и работа по проекти. По-голямата част от дейността на НПО на предишните етапи включва опити да се повлияе върху изпълнението на политиката. Този етап е изключително важен, за да е сигурно, че набелязаните цели ще бъдат постигнати.

Достъпът до ясна и прозрачна информация за очакванията и възможностите, както и активното партньорство, са много съществени на този етап.

Как НПО участват в процеса на изпълнение на политиките?

- ❖ **Информация и осведомяване:** НПО се съсредоточават основно върху повишаване на обществената осведоменост, обясняване на предимствата, недостатъците и въздействието на политиката.
- ❖ **Предоставяне на услуги:** като основен фактор за изпълнението на политическите инициативи НПО често поемат основната отговорност за предоставянето на съответните услуги.
- ❖ **Надзорна функция:** НПО оценяват изпълнението на политиката и следят то да протича, както е предвидено, и да няма вредни странични ефекти.

Отговорности на публичните органи в процеса на изпълнение на политиките:

- ❖ Споделяне на информация: Предоставяне на информация относно стратегиите за изпълнение, процедурите за възлагане на обществени поръчки и насоките за проектите.
- ❖ Процедури: Следват установени правила и уредби за изпълнение на политиката.
- ❖ Предоставяне на ресурси: подкрепят активното участие на гражданското общество в етапа на изпълнението, например чрез финансов принос, помощ в натура или административни услуги.
- ❖ Отзивчивост: отзовават се и реагират на конкретните нужди, възникващи във връзка с изпълнението на политиките.

Полезни инструменти и механизми:

- ❖ Информация:
 - Лесен и свободен достъп до документи от публичния сектор във връзка с проекти и решения за изпълнение;
 - Уебсайт с лесен достъп до ключови документи и съобщения за публични събития;
 - E-mail съобщения за предстоящи проекти и възможности за финансиране;
 - Често задавани въпроси онлайн или други канали за предоставяне на информация, представена под формата на въпроси и отговори, за осигуряване на практическа помощ и указания.
- ❖ Публично обявена процедура за възлагане на обществени поръчки с цел отворен и прозрачен процес на предоставяне на услуги.
- ❖ Консултация:
 - Мероприятия, конференции, форуми и семинари за информация и дискусия с НПО и с обществеността относно изпълнението на политиките.
- ❖ Диалог:
 - Семинари за изграждане на капацитет, чрез които да се увеличат знанията и капацитета във връзка с изпълнението на политики;
 - Семинари за обучение за НПО и за публичните органи по конкретни теми, свързани с изпълнението, като например обществени поръчки, кандидатури за проекти и за финансиране.
- ❖ Партньорство
 - Стратегическо партньорство между НПО и публичните органи за изпълнение на политиката; може да варира от малък пилотен проект до поемане на пълна отговорност за изпълнението.

VI. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ НПО И ПУБЛИЧНИТЕ ВЛАСТИ В ПРОЦЕСА НА МОНИТОРИНГ НА ПОЛИТИКИТЕ

На този етап ролята на НПО е да контролират и оценяват резултатите от изпълнените политики. Важно е да има ефективна и прозрачна система за проследяване, чрез която да се постигат предвидените резултати от съответната политика/ програма.

НПО могат да осъществяват мониторинг на изпълнението на публичните политики чрез следните форми:

- ❖ **Информация и осведомяване:** НПО проследяват и осведомяват дали съответната политическа инициатива е стигнала до предвидените ползватели и е постигнала очакваните резултати за обществото.
- ❖ **Експертно мнение и консултации:** НПО събират данни и проучват въздействието на съответната политика; тук се включват също инкубатори на идеи и изследователски институти.
- ❖ **Предоставяне на услуги:** НПО поемат отговорност да проследяват резултатите от прилагането на програмата с оглед на качество, устойчивост, ефективност и примери от реалния живот.
- ❖ **Надзорни функции:** НПО имат приоритетна роля за проследяване на резултатите от политиката.

Отговорности на публичните органи:

- ❖ **Предоставяне на информация:** предоставят информация относно актуалния статус на политиката.
- ❖ **Отзивчивост:** вслушват се в гражданското мнение, реагират по определени въпроси, повдигнати от НПО и от гражданското общество.

Полезни инструменти и механизми:

- ❖ **Информация:**
 - Открит и свободен достъп до информация относно напредването на политиката;
 - Събиране на материали за добри практики и статистика по осъществяването на даден проект;
 - Оценка на политиката и на нейното влияние чрез конференции и доклади;
 - Независими проучвания, за да се извлекат основни поуки.
- ❖ **Консултация:**
 - Механизми за обратна връзка, за да се проследи развитието, като например, анкета на общественото мнение, онлайн проучвания или въпросници.

- ❖ Диалог:
 - Работна група или комитет, съставен от членове на НПО (потребители и доставчици на услуги), отговарящи за проследяването и оценката на инициативата за политика.
- ❖ Партньорство:
 - Работна група или комитет, съставен от членове на НПО и публичните органи в стратегическо партньорство за проследяване и оценяване на инициативата за политика.

VII. ИНСТРУМЕНТИ И МЕХАНИЗМИ ЗА ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ

Съществуват определени инструменти или механизми, събрани от цяла Европа по време на консултацията за Кодекса на добрите практики за гражданско участие, които осигуряват хоризонтална подкрепа на участието през целия процес на вземане на решение.

1. Електронно участие

Електронните инструменти предлагат големи възможности за подобряване на демократичната практика и участие на организираното гражданско общество. Те биха могли да допринесат значително за прозрачност, отговорност и отзивчивост на институциите, както и да насърчат по-голямо участие от страна на гражданите, увеличени правомощия, достъп до и всеобхватност на демократичния процес. За да се използва максимално потенциалът на електронните инструменти, те трябва да се интегрират от всички участници в процеса на вземане на решение, включително от публичните органи на всички нива и от организираното гражданско общество.

2. Изграждане на капацитет за участие

От голямо значение е местните, регионални и национални НПО да развият капацитет и умения, за да могат активно да участват във формулирането на политиката, осъществяването на проектите и предоставянето на услуги. Изграждането на капацитет може да включва участие в обучения за подобряване на разбирането за съответните роли на НПО и публичните органи в политическия процес, както и програми за обмен, чрез които да се улесни разбирането на всяка от страните за реалностите на другата.

3. Структури за сътрудничество между НПО и публичните органи

За да се улеснят взаимоотношенията между НПО и публичните органи, много държави са създали органи за координиране. Сред тях са правителствени органи като служителят за връзка с гражданското общество или централен координиращ орган като единствен събеседник, партньорски структури като комитети от множество заинтересовани страни, работни групи, експертни съвети и други консултативни органи (постоянни или ad hoc),

както и съюзи/обединения на НПО, които обединяват ресурсите си и разработват съвместни позиции.

4. Рамкови документи за сътрудничество между НПО и публичните органи.

В много европейски страни са разработени рамкови споразумения, в които се очертават начинанията, ролите, отговорностите и процедурите за сътрудничество. Тези документи поставят ясна основа за сътрудничество и по този начин подпомагат 18 продължаващия диалог и взаимното разбирателство между НПО и публичните органи. Сред тях са двустранни споразумения с парламента или правителството, стратегии за сътрудничество и официални програми за сътрудничество, приети от публичните органи.

VIII. МЛАДЕЖКОТО УЧАСТИЕ. СТЬЛБА НА МЛАДЕЖКОТО УЧАСТИЕ.

Даването на права на младите хора и създаването на благоприятни условия за тях да развиват своите умения, да работят и активно да участват в живота на обществото е от съществено значение за стабилното икономическо и социално развитие, особено в контекста на глобализацията, на основаващите се на знанията икономики, и на застаряващите общества, където е от жизненоважно значение всеки млад човек да има възможността да развие своя потенциал.

Въпреки че като цяло условията за младите хора в Европа днес са положителни — свобода и сигурност, благоденствие, по-голяма продължителност на живота — съществува все по-голяма загриженост, че много от тях не могат да проспират.

Предизвикателствата, пред които са изправени младите днес, са сложни и разнообразни. Има повече възможности за учение и участие, но по-малко отпъкани пътища. Поддържането на растежа и благоденствието в Европа, като в същото време се подпомага социалното сближаване и устойчивото развитие, зависи от цялостния принос и участие на младите хора, като това важи с все по-голяма сила, тъй като техният относителен дял спрямо цялото население непрекъснато намалява. Младите хора ще трябва да поемат растящите разходи за застаряващото население.

Ето защо има нужда от стратегия за младежта, основана на сътрудничеството между хората, отговорни за разработването на политиката, и заинтересованите лица на европейско, национално, регионално и местно ниво.

От момента на публикуването на Бялата книга за младежта Комисията и държавите-членки разработват политики за насърчване на уменията на младите хора за участие и активно ангажиране в обществото². Формирането на политики за младежта в непрекъснат диалог с младите хора е важно средство за техния успех.

Участието на младежта в демократичните институции и в непрекъснатия диалог с хората, отговорни за разработването на политиката, е от съществено значение за

² Резолюция на Съвета С 168/2 (2002)

стабилното функциониране на демокрацията и устойчивостта на политиките, които се отразяват върху живота на младите хора.

Включването в културни дейности също може да даде възможност на младите хора да изразят своята творческа енергия и да допринесе за насърчаването на активно гражданство. Освен това културните дейности могат да подпомогнат включването и да улеснят междупоколенческия и межкултурния диалог посредством изграждането на междуличностни връзки и преодоляването на границите на националната идентичност.

Това лежи и в усилията на местната власт за ангажиране на младите хора в подкрепа на каузите Варна – Европейска културна столица 2019 и Варна – Европейска младежка столица 2017 г.

Инструменти за младежко участие

За да се постигне реално младежко участие, определен брой инструменти трябва да бъдат на разположение, в услуга на младите хора. Това налага да се разработват обучения за участие на младите хора, да се поддържа информираността им, да им се осигуряват средства за общуване, да се подкрепят проектите им и да се признава и отдава по-голямо внимание на посвещаването на младите хора на обществени каузи и доброволческа работа.

В подкрепа на горната теза са и резултатите от проведено проучване от сдружение „ЦРПБ” в периода периода 09.09.2013 г. - 29.10.2013 г.

Целта на това проучване беше да се извърши оценка на: а) лидерския капацитет и опит на младежите; б) уменията на младите хора за защитаване на позиции и разрешаване на конфликти; в) оценка на комуникационните компетенции на младежите (презентационни умения, умения за ефективно участие в работни срещи и съвещания, опит в работа с медии, включително социални медии); г) оценка на степента на разбиране на основни понятия от сферата на гражданското образование; д) оценка на степента на разбиране и практическо прилагане на механизмите и възможностите за гражданското участие, като изява на лидерския потенциал; е) оценка на потребностите на младежите от специализирано обучение.

В проучването се включиха 300 младежи от общините в област Варна на възраст между 15 и 29 години, работещи активно с младежи или с младежки организации – членове на НПО и младежки организации, доброволци, младежки работници, членове на студентски съвети, служители в читалища, общини и училища, ангажирани с младежки дейности или работа с младежи, активни младежи/младежки лидери от училища и университети, ръководители на младежки неформални групи. Анкетирането се проведе по електронна поща и чрез обхождане на място в общините в област Варна.

Анализът на резултатите от анкетните карти и идентифицираните потребности на анкетирания младажи показва необходимост от разработка и предлагане на обучителни програми за млади лидери в следните насоки:

Обучителна програма „Лидерство”

Тази обучителна програма трябва да осигури на участниците разбиране за понятието лидерство, осъзнатост на лидерските качества и стремеж за тяхното развитие и усъвършенстване, добро разбиране на лидерското поведение и лидерския стил, познания какво отличава лидера от останалите.

Обучителната програма следва да съдържа теоретично представяне на посочените въпроси и понятия, интерактивни презентации, тестове за оценка на знанията и казуси за решаване от младежите, които да развият техните умения и да се проследи реакцията им в определени ситуации.

Обучителна програма „Активно гражданство”

В тази част от обучението трябва да се засегнат и изяснят понятията граждански права и гражданско участие. Да се представи въпроса за младежкото участие. Участниците да бъдат запознати с Ревизираната Харта за участие на младите хора в живота на общините и регионите и Стълбата на младежкото участие. В контекста на кандидатурата на Варна за Европейска младежка столица е препоръчително да се покани член на екипа на ЕУС, който да представи Концепцията пред участниците.

Обучението трябва да е практически насочено, съчетано с дискусии, рисуване на колажи, казуси, интерактивни игри и занимания, за да ангажира вниманието на младежите.

В съответствие с дадените препоръки от анкетирания младажи за застъпване на определени теми в тази част следва да се представят структурите и механизмите за младежко участие в град Варна - Младежкия форум за партньорство с местната власт и Консултативен младежки съвет, да се проведе дискусия за смисъла на младежките съвети и как да се включим в тях.

Като част от обучението следва да се засегнат пътищата за младежка активност и уменията за разработка на младежки проекти, участието в младежки НПО. Тези теми са посочени като област на интерес от страна на младежите при отговорите на последния отворен въпрос. Темата дава възможност за обсъждане в групи на идентифицираните от младите хора проблеми и предложенията за тяхното разрешаване, възможност за тестване на уменията за работа в екип и проследяване на областите на интерес на младежите с цел надграждане с други, бъдещи инициативи и обучения.

Обучителна програма „Взаимодействие с медиите”

Младите лидери са обществени личности и затова често им се налага да говорят с медиите. В тази част младите хора следва да усвоят умения как да контактуват с журналисти, когато имат важно послание към тях, да се научат ефективно да използват медиите като канал за разпространение на информация и връзка с други младежи, да усвоят познания как да се държат пред камера и при интервю с журналисти. Следва да се разгледат особеностите на отделните видове медии, техниките за организиране и провеждане на кампании и събития, познания как се организира пресконференция, как се пише прессъобщение, познания за младежките блогове, чатове, он-лайн срещи като комуникационен канал и др.

Обучителна програма „Обучение на млади обучители”

Тази обучителна програма е предназначена за младежи, които имат определена подготовка по тематиката и са готови да обучават свои връстници.

Тук следва да се фокусира върху изграждане на умения за общуване с аудиторията, познаване на деловия етикет (защото участието като водещ на семинар, макар и младежки е вид делово общуване), облеклото в деловото общуване, невербалната комуникация или какво говорят мимиките и жестовете, уменията за изготвяне на добра пауър поинт презентация.

Основните инструменти за насърчаване на младежкото участие са:

❖ Обучение в младежко участие

Местните и регионални власти, съзнавайки доминиращата роля, която училището играе в живота на младите хора, трябва да осигуряват в училищната среда подкрепа и обучение по младежко участие, образование по човешките права и неформално обучение в училищата. Те също така трябва да предоставят обучение и подкрепа за

участието на младите хора в асоциативния живот и в местната общност чрез насърчаването на:

- а) професионално обучение на учители и младежки работници в практиката на младежкото участие;
- б) всички форми на участие на учениците в училищата;
- в) програми за гражданско образование в училищата;
- г) обучение между връстници, чрез предоставяне на нужното място и средства и чрез подкрепяне на обмен на добри практики.

❖ Информирание на младите хора

Информацията често е ключ към участието и правото на младите хора да имат достъп до информация за възможностите и въпросите, които ги засягат, все повече се признава в официални европейски и международни документи и то не само в контекста на живота на общините и регионите.

За да участват в дейности и в живота на техните общности или да се възползват от услуги и възможности, предназначени за тях, младите хора трябва да знаят за тях.

Участието в дейности и проекти, които ги интересуват или които самите те организират, често е стъпка към процес на насърчаване на по-дълбокото им въвличане в общността, включително и политическия и живот.

Следователно местните и регионални власти трябва да подкрепят и подобряват съществуващите информационни и консултативни центрове за младите хора, за да са сигурни, че предоставят качествени услуги, които съответстват на нуждите, изразени от младите хора.

Там, където такива центрове не съществуват, местните и регионални власти и други свързани с проблема участници трябва да насърчават и подпомагат създаването на адекватни информационни услуги за младите хора, наред с други неща, чрез съществуващи структури като училища, младежки служби и библиотеки. Специални мерки трябва да се предприемат за да се отговаря на информационните нужди на групи млади хора, които имат трудности в достъпа до информация (езикови бариери, липса на достъп до интернет и т.н.).

Информационните услуги за младите хора трябва да са съобразени с определени професионални принципи и стандарти. Препоръчва се на публичните власти да гарантират тези стандарти и да насърчават постоянното им подобряване, където е възможно в съответствие с набор от национално (или регионално) приети мерки и стандарти за качество. Младите хора трябва да имат възможността да участват в подготовката, изпълнението и оценката на дейностите и продуктите на младежките информационни центрове/служби и да имат представителство в техните управителни тела.

❖ Насърчаване на младежкото участие чрез информационните и комуникационни технологии

Информационните и комуникационни технологии предлагат нови възможности за информирание и даване на възможност за участие на младите хора. Те могат да бъдат използвани за обмен на широк спектър от информация и, благодарение на интерактивността им, за повишаване на участието на младите хора.

Следователно местните и регионални власти трябва да използват тези технологии в политиките им за информираност и участие, при условие че достъпа до тях е гарантиран за всички млади хора, от гледна точка на места за достъп и обучение в тези нови средства.

❖ Насърчаване на участие на младите хора в медиите

Докато младите хора са основни потребители на медиите, те също могат да бъдат действащи лица в тази област, като се увеличат възможностите, които им се дават, да се изказват и участват в производството на информацията, която медиите доставят.

Чрез начина, по който те се занимават с определени теми, те дават възможност на различна и често по-достъпна информация да бъде предоставена на техните връстници. Това участие освен това дава възможност на младите хора да разберат структурата на информацията и да развият нужните критически умения.

Следователно местните и регионални власти трябва да подкрепят основаването и работата на медиите (радио, телевизия, печатната и електронна преса и т.н.), създадени от и за младите хора, както и съответните обучителни програми.

❖ Насърчаване на младите хора да се занимават с доброволческа работа и да се посвещават на обществени каузи

Младите хора трябва да бъдат подкрепяни и окуражавани да се ангажират с доброволческа дейност. Във време, в което младите хора са под все по-голям натиск да се представят и успяват като личности в образованието и работата, е важно доброволчеството да се насърчава и признава. Следователно местните и регионални власти трябва:

а) да подкрепят основаването на младежки центрове и да разработват инициативи,

целящи подкрепата и окуражаването на въвлечането на младите хора в доброволческа дейност като информационни и популяризиращи кампании;

б) в партньорство с младите хора, доброволческите организации, образователните власти и работодателите, да изградят системи, които признават и узаконяват доброволческата дейност във формалната образователна система и в заетостта.

❖ Подкрепа на проекти и инициативи на младите хора

Посредством техните надежди и техните желания, младите хора имат много идеи, които могат да бъдат трансформирани в проекти и местни инициативи, които са от полза за всички. Като им се даде подходяща подкрепа, тези проекти и техния успех, както и техния провал, могат също така да помогнат на младите хора да развият чувството си за отговорност автономността си и по този начин да станат действащи лица в обществото.

Следователно местните и регионални власти трябва да съдействат за реализирането на тези проекти, без значение от техния мащаб, като им даде възможност в изпълнението им да бъдат съпроводени от професионалисти и да имат достъп до финансова, материална и техническа помощ.

❖ Насърчаване на организациите на младите хора

Младежките организации са уникални в това, че са фокусирани преди всичко върху отразяването на мненията и обслужването на нуждите и интересите на младите хора. Те също така осигуряват пространство, в което младите хора могат да научат и изпитат възможностите и предизвикателствата на участието в решения и действия заедно с други млади хора.

Важно е младите хора да имат възможност да се присъединят към младежка организация по свой избор в тяхната общност, ако имат такова желание. Младите хора също така трябва да имат правото и да бъдат подкрепяни да основават собствени организации ако искат. Следователно:

а) местните и регионални власти трябва да имат точно определен бюджет, предназначен само за подпомагане на младежки организации, които управляват дейности или предоставят услуги или играят ролята на гласа на младите хора в общността и се застъпват за тях. Предимство трябва да се дава на организации, които са ръководени от и работят за младите хора и/или имат подходящи политики и системи, които дават възможност да участват активно;

б) местните и регионални власти трябва да развиват принципа на Съвета на Европа за съвместно управление (co-management) и система за взимане на решения в партньорство с младите хора и младежките организации в сфери на политиката, обвързани с младите хора. Важно е там, където такива структури за съвместно управление са изградени, младите хора и младежките организации да бъдат зачитани като пълноправни партньори и да имат и възможността да не участват, ако не желаят.

❖ Младежко участие в неправителствени организации (НПО) и политически партии

Жизненият, независим и активен неправителствен сектор е основен елемент на всяко истински демократично общество. Също така е важно и други сектори от гражданското общество като политическите партии да са силни и активни на местно и регионално ниво. Участието в демократичния живот на една страна, регион или община значи повече от това да се гласува на всеки няколко години. Ето защо участието в НПО и политически партии е толкова важно, тъй като те помагат на гражданите да участват в и влияят на решенията и действията постоянно. Следователно от основно значение е

младите хора да бъдат окуражавани и подпомагани да участват в асоциативния живот в техните общности.

Местните и регионални власти трябва да предоставят финансови и други ресурси на НПО, които активно насърчават участието на младите хора в дейностите им и демократичните структури и процедури за взимане на решения.

Местните и регионални власти, в партньорство с политическите партии по безпристрастен начин, трябва да окуражават участието на младите хора в партийната политическа система като цяло и да подпомагат конкретни дейности като обучение.

Институционално участие на младите хора в живота на общината

За да провеждат секторните политики, местните и регионални власти трябва да поемат задължението да изградят подходящите структури или спогодби, позволяващи участието на младите хора в решенията и дебатите, които ги засягат.

Тези структури имат различни форми в зависимост от нивото, на което са създадени, независимо дали са в село, град, градски квартал или дори регион. Те трябва да създадат условия за действителен диалог и партньорство между младите хора и местните и регионални власти и трябва да дадат възможност на младите хора и техните представители да бъдат пълноправни участници в политиките, които ги засягат. Такива структури по правило трябва да бъдат представителни и постоянни и да се занимават с всички въпроси, към които младите хора проявяват интерес. В допълнение на това може да се предвижда и създаването на специална структура за обсъждане или действие по даден проблем. В определени случаи може да е подходящо съчетаването на различни форми.

❖ Младежки съвети, младежки парламенти, младежки форуми

Ефективното участие на младите хора в местните и регионални дела трябва да се основава на осъзнаването от тяхна страна на социалните и културни промени, които се случват в тяхната общност и изисква постоянни представителни структури като младежки съвет, младежки парламент или младежки форум.

Такава структура може да бъде съставена чрез избори или чрез назначаване от организации на младите хора и/или на доброволни начала. Групата от членовете ѝ трябва да отразява социологическия състав на общността.

Младите хора трябва да поемат пряка отговорност за проекти и да играят активна роля в политиките свързани с тях. За тази цел, местните и регионални власти трябва да създадат или подпомагат структури за активно участие.

Тези структури осигуряват физическата рамка за свободното изразяване на младите хора за проблемите, които ги засягат, и по специално що се отнася до поставянето на тези проблеми пред властите и възможността да им се дават предложения. Въпросите, които могат да бъдат повдигнати, са свързани с тези описани в Част 1 на настоящата Харта.

Ролята на една такава структура може да включва:

- а) осигуряване на форум за свободно изразяване на младите хора и техните проблеми, свързани с други неща, с предложения и политиките на властите;
- б) предоставяне на възможност за младите хора да дават предложения на местните и регионални власти;
- в) даване на възможност на властите да се консултират с младите хора по дадени въпроси;
- г) осигуряване на форум, където проекти, включващи млади хора, се разработват, контролират и оценяват;
- д) осигуряване на форум за улесняване на консултирането с асоциациите и организациите на младите хора;
- е) подпомагане на участието на младите хора в други консултативни органи на местните и регионални власти.

Като дават възможност на младите хора да говорят и действат по проблемите, които ги засягат, тези структури предоставят обучение в демократичен живот и управлението на обществени дела.

Следователно младите хора трябва да бъдат окуражавани да участват в такива структури и дейностите предприети в техните рамки, за да се насърчат способностите им за учене и упражняване на принципите на демократичното гражданство. Особено за

тези млади хора, които са инициатори на проекти и диалог с властите, тези структури трябва да предоставят форум за обучение в демократично лидерство.

Местните и регионални власти, както и самите млади хора, също така ще извлекат полза от ефекта, който участието на младите хора в тези структури може да донесе, по специално от гледна точка на окуражаването на младите хора да упражняват техните граждански права, като участието в избори и други форми на гласуване, включително референдуми.

Подкрепа на структури за младежко участие

За да функционират ефективно, институционалните структури за младежко участие (дали формални или неформални) се нуждаят от ресурси и подкрепа. За тази цел местните

и регионални власти трябва да осигуряват на тези структури мястото, финансовите средства и материалната подкрепа, нужни за подsigуряване на тяхната безпроблемна и ефективна работа. Осигуряването на тези средства не изключва тези структури да търсят допълнителна финансова и материална подкрепа от други източници, като частни фондации и компании.

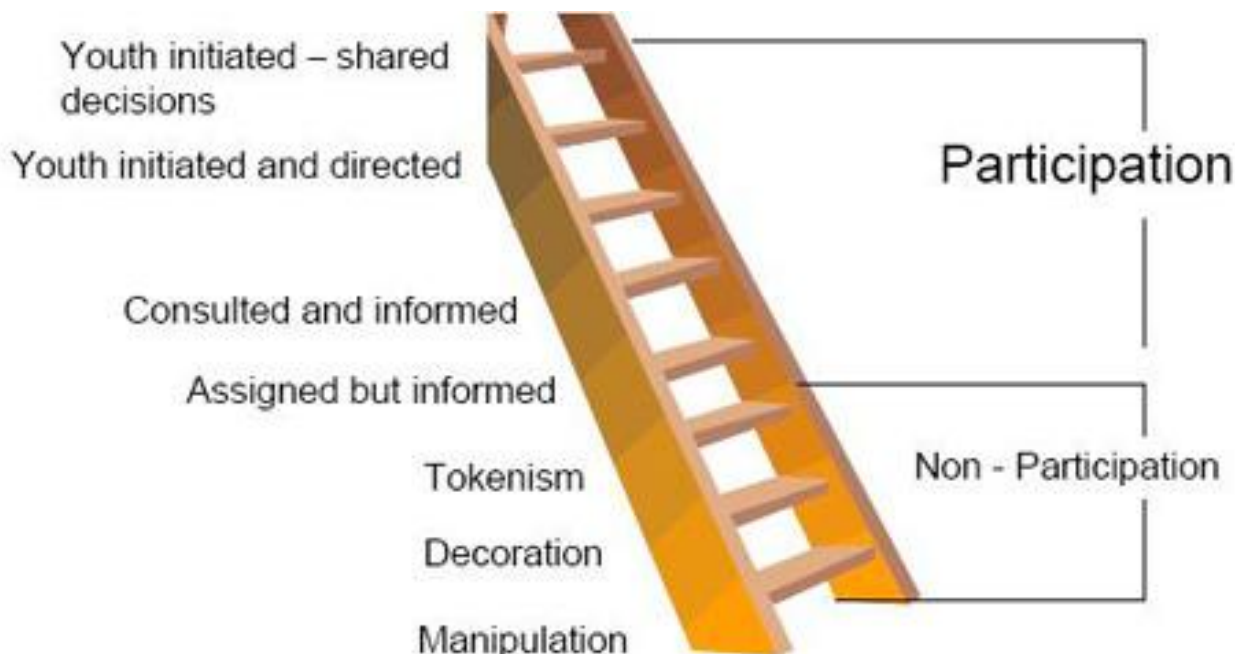
Местните и регионални власти трябва да гарантират осигуряването на подкрепа за структурите на младежко участие. За тази цел те трябва да назначат гарант - лице или група хора -който да следва прилагането на мерките за подкрепа и, към който структурите могат да се обърнат в случай на нужда.

Това лице или група хора, трябва да е/са независим/и от политическите структури и структурите на младежко участие, и кандидатурата му/им трябва да бъде подкрепена и от двете гореспоменати страни.

Освен да гарантира гореспоменатата подкрепа, функциите на това лице/лица могат да включват:

- а) да играе/ят ролята на посредник между младите хора и избраните местни и регионални представители по всеки въпрос, повдигнат от някой от тях.
- б) да играе/ят ролята на защитник на младите хора пред местните и регионални власти в случаи на напрежение между тях.
- в) да играе/ят ролята на връзка, чрез която местните и регионални власти могат да общуват с младите хора;
- г) да представя/т редовни отчети на вниманието на младите хора и местните и регионални власти, за да се дава оценка на нивото на участие на младите хора в живота на общините и регионите, например чрез реализирането на проекти или участието в структури за младежко участие, и въздействие върху тяхното участие.

СТЪЛБА НА МЛАДЕЖКОТО УЧАСТИЕ

1. Младите хора са манипулирани /най-ниското стъпало/ - младите хора са поканени, за да участват в инициатива, но те нямат никакво реално влияние върху вземането на решения. Тяхното присъствие се използва единствено само в случаите, когато трябва да се спечели предизборна битка, за подобряване на имиджа на някоя институция или за осигуряването на допълнителни средства от учреждения поради "активното участие на младежта".

2. Младите хора като едно прекрасно украшение - като отделна социална група, младите хора често са канени да вземат участие в различни инициативи, за да представят себе си и да защитават правата си. Често обаче, те нямат никаква ключова роля, освен ако не смятате присъствието им за такава - и като аксесоари. Те се поставят на видно място, за да бъдат забелязани от всички.

3. Илюзия за участие - тук младите хора имат някакво участие в инициативите, но нямат реално влияние при вземането на истински важните решения. Тази илюзия е създадена (умишлено или не); в действителност младите хора участват, но не избират нито в кои процеси точно да участват, нито начина си на участие, нямат реално влияние във вземането на решения.

4. Младите хора са информирани, възлагат им се определени задачи - инициативите са предложени и се ръководят от възрастни. Младите хора са поканени да поемат определени роли в процеса и имат ясна представа какво влияние има тяхното участие

5. Младите хора са информирани и консултирани - инициативите са предложени и ръководени от възрастни хора, но те се допитват до помладите за съвети и предложения. Младите са информирани за това как тяхното участие е повлияло върху крайните решения и резултати.

6. Възрастните са инициатори, но има споделена отговорност за вземането на решения - на това стъпало за първи път се появява споделена отговорност за вземането на истински важните решения. Макар и дейностите да са инициирани от възрастните, отговорностите, правата и задълженията се поделят по равно.

7. Младите са инициатори и ръководители на съответните инициативи и мероприятия - дейностите и идеите са инициирани и ръководени от млади хора. Те канят възрастните, когато им е нужна подкрепа, но съвсем спокойно могат да реализират инициативата си и без тяхната помощ.

8. Партньорство /най-високото стъпало/ - инициативите и идеите са разработени от младите хора, които канят възрастните да участват във вземането на решения и реализацията им като партньори.

IX. Младежкото участие в живота на местната власт

Активното участие на младите хора в решенията и действията на местно и регионално ниво е крайно необходимо в стремежа да се изгради по-демократично и проспериращо общество. Участието и активното гражданство се изразява в това да имаш правото, средствата, пространството и възможността, а когато се налага и подкрепата, да участваш и влияеш в процеса на вземане на решенията и да се заемеш с действия и дейности, с които да допринесеш за изграждането на едно по-добро общество.

За да бъде участието пълноценно за младите хора, е жизненоважно те да могат да влияят и оформят решения и действия, когато са млади, а не само на по-късен етап от живота си.

Всяка политика или дейност, създадена с цел насърчаване на младежкото участие трябва да осигури културна среда на зачитане на младите хора и също така трябва да вземе под внимание разнообразните нужди, условия и стремежи на младите хора.

Политиките, дефинирани в Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, в които младите хора имат ключова роля са:

1. Политика за насърчаването на младежката заетост и борба с безработицата

Икономическите и социални условия, в които живеят младите хора, указват влияние на тяхното желание и възможност да участват в техните местни общности. Ако младите хора са безработни или живеят в бедност, е по-малко вероятно те да имат желание, ресурси и социална подкрепа да бъдат активни граждани в местния и регионален живот.

Безработните младежи най-вероятно са сред най-изолираните в обществото и затова местните и регионални власти трябва да разработват политики за насърчаване на инициативи, които намаляват младежката безработица.

Следователно местните и регионални власти трябва:

а) да разработват политики и програми съгласувани с младите хора (включително тези, които са безработни или има риск да останат без работа), местните работодатели, синдикатите, властите, отговорни за образованието, обучението и заетостта, и младежките организации, които да са насочени към причините за младежката безработица и да насърчават възможностите за заетост на младите хора;

б) да създадат местни центрове по заетостта, където да се предоставя експертна

помощ и подкрепа на безработни млади хора, за да намерят пълноценна и стабилна

работа. Безработните млади хора трябва да имат правото да участват в управлението на тази центрове, ако имат желание;

в) да подкрепят създаването на бизнеси, предприятия и кооперации от млади хора или групи от млади хора като предоставят финансова и друга подкрепа като помещения, оборудване, обучение и професионална консултация;

г) да насърчават експериментирането на млади хора със социалната икономика, местни инициативи за взаимопомощ или кооперации.

2. Политика за градоустройство, жилища и транспорт

Заедно с представители на младежките организации, местните и регионални власти трябва да създадат условия за развитието на политиката за градската среда, основана на по-интегрирана, не толкова фрагментарна среда на живот, която благоприятства за общественото взаимодействие и развитието на висококачествени обществени територии.

Местните и регионални власти трябва да провеждат политика за жилищата и градската среда, която директно въвлича младите хора в консултативни тела, които включват избрани представители на местно или регионално ниво, хора, отговорни за взимане на решения свързани с икономиката, лидери на асоциации и архитекти.

Тяхната цел е:

а) да съставят програми за по-хармонична среда, която благоприятства личностната реализация и развитието на сплотеност между поколенията;

б) да провежда съгласувана политика за градската среда, която се съобразява със социалните и межкултурни обстоятелства при изготвянето на програми за жилищно строителство и/или жилищна реставрация;

В близко сътрудничество с младежки организации, арендаторски и/или потребителски организации, социални жилищни агенции и социални работници, местните и регионални власти трябва да подпомагат развитието или да развиват в рамките на съществуващите социални структури:

а) местни информационни услуги за жилища за млади хора;

б) местни планове (напр. ниски заеми, системи за гаранция на наема), които да улесняват достъпа на младите хора до жилища.

Мобилността на младите хора е възможна чрез лесен достъп до обществения транспорт, на който те са главни потребители. Мобилността е крайно необходима за участието в обществения живот и пълноценното гражданство.

Следователно младите хора трябва да са въввлечени в организацията на обществения транспорт, както на местно, така и на регионално ниво. Специално

пригодени цени трябва да дават възможност и на младите хора в най-неравностойно положение да пътуват.

В селските райони мобилността и транспорта са от първа необходимост за качеството на живот, а не само условие за улесняване на участието. Следователно местните и регионални власти трябва да подкрепят инициативи за транспорт в селските райони, които имат за цел да предоставят транспортни услуги (обществени или частни, индивидуални или групови) и да увеличат мобилността в селските райони на групи като млади хора, които в момента са изключени, поради липса на транспортни средства.

3. Образователна и квалификационна политика насърчаваща младежкото участие

Училището е институция, в която младите хора не само прекарват значителна част от живота си и където следват програма за формално обучение, то също така е място, където се формират много от техните възгледи и перспективи за живота. Важно е младите хора да се обучават в ангажираност и демокрация още в училище и в курсовете по демокрация, участие и гражданство да са достъпни и добре осигурени. Но освен това училището трябва да бъде място, където младите хора изпитват демокрацията в действие и където тяхното участие във взимането на решения е подкрепено, насърчавано и смятано за ефективно. Следователно:

а) местните и регионални власти трябва активно да насърчават участието на младите хора в живота на училищата. Те трябва да предоставят финансова и други видове подкрепа като помещения за срещи, за да дадат възможност на младите хора да създадат демократични образователни асоциации. Тези асоциации трябва да бъдат независими и самоуправляващи се и, ако искат, трябва да имат право да участват в решенията, свързани с управлението на училището, в партньорство с учителите и училищните власти.

б) там, където местните и регионални власти са отговорни за учебните планове, те трябва да се консултират периодично с учениците и ученическите съвети във връзка с учебните планове и тяхното развитие. Те също така трябва да осигурят включването на гражданското и политическо образование в учебните планове, като му отредят нужния акцент и ресурси в образователната програма на всички ученици.

4. Политика за мобилност и обмени

Местните и регионални власти трябва да подкрепят тези асоциации или групи, които подпомагат мобилността на младите хора (младежки работници, ученици или доброволци) чрез политики за обмен и да развиват мрежови политики и съзнание за европейско гражданство.

Местните и регионални власти трябва да насърчават младите хора, техните организации и техните училища да участват активно в международни дейности за побратимяване, всякакви видове обмени и европейски мрежи. Тези власти трябва да са готови да им предоставят финансова подкрепа, за да подпомогнат изучаването на чужди езици и между-културните обмени, както и обмени на опит.

Те трябва да включват млади хора и/или техни представители в комитетите по побратимяване и други органи отговорни за осъществяването на тези обмени.

5. Здравна политика

С цел подкрепа на иницирането и осъществяването на проекти, които са породени от млади хора и подкрепят, както развитието на идеята за цялостното здраве, така и динамиката на обществения живот, местните и регионални власти трябва да създадат и утвърдят институционален апарат за консултация между младежките организации, избраните представители и всички обществени и професионални групи ангажирани със социалните грижи и здравеопазването.

Изправени пред опустошителното действие на злоупотребата с тютюн, алкохол и наркотици сред младите хора, местните и регионални власти трябва да въведат, развият или популяризират, заедно с представители на младежки организации и здравни служители, местни информационни политики и места, където младите хора, засегнати от тези проблеми, могат да получат съвети, както и политики за специално обучение за млади социални работници и за доброволци и лидери на организации прилагачи стратегии за превенция и рехабилитация на засегнатите млади хора.

Предвид растящото разпространение на болестите, предавани по полов път, местните и регионални власти трябва да засилят информационните кампании и превантивните мерки насочени към младите хора и по този начин да внедрят в общността дух на солидарност, пораждащ обществени връзки, в които моралното осъждане и разделението нямат място. Младите хора, представителите на местните младежки организации и здравните служители трябва да бъдат директно въвлечени в изработването и прилагането на тези информационни програми и дейни програми за действие.

6. Политика за равноправие между половете

Като част от политиките за създаване на оптимални условия за равно участие на жени и мъже в местните и регионални дела, местните и регионални власти трябва да предприемат действия за подпомагане на достъпа на младите мъже и жени до отговорни длъжности в професионалния живот, асоциациите, политиката и местните и регионални власти.

В рамките на правомощията им, местните и регионални власти трябва да провеждат, от периода на ранното детство, образователна политика на равноправие между жените и мъжете.

За да провеждат политика на равноправие между жените и мъжете, и регионални власти трябва;

- а)** да съставят средносрочен план с цел елиминиране на неравенствата между младите мъже и младите жени;
- б)** да приложат и дадат оценка на мерки, които насърчават равноправните възможности за момичетата и младите жени.

За да постигнат тази цел, тези политики трябва по-специално да дадат възможност на момичетата и младите жени:

- а)** да получават конкретна информация за обучителни курсове за професионална квалификация;
- б)** да усвояват професионални умения чрез отпускане на помощи и учебни курсове по професии, включително тези, което по принцип са заемани от мъже;
- в)** да бъдат обучени в управлението на обществените дела като им се поверяват отговорности на най-високо ниво, на базата на квота, места определени за жени;
- г)** да се въведат финансови мерки за социални услуги, които помагат на момичетата и младите жени.

7. Специфична политика за селските райони

Местните и регионални власти трябва да вземат под внимание различните нужди на младите хора в селските райони, когато разработват или утвърждават действия и дейности за насърчаване на младежкото участие. Следователно те трябва:

- а)** да осигурят провеждане на образователна, трудова, жилищна, транспортна и други секторни политики, които отразяват и са насочени към специалните нужди на младите хора, живеещи в селските райони. Тези политики трябва да помагат на младите хора, които искат да живеят в селски райони, да останат там. Младите хора, които живеят в селските райони, не трябва да търпят или очакват по-ниско ниво на социални услуги и грижи от тези, които живеят в градските райони;
- б)** да предоставят финансова и друга помощ на младежки организации и други обществени организации, активни в селските райони. Тези организации могат да стимулират обществения и културен живот в селските общности и могат да бъдат важна отправна точка за младите хора към обществото. Младежките и други обществени организации не

само играят важна роля в насърчаването на младежкото участие; те също така могат да подобрят качеството на живот и да се борят с проблеми като селската изолация.

8. Политика за достъп до културата

Изкуството и културата съществуват във форми, които са и многообразни и същевременно постоянно изменящи се, в зависимост от вкусове, места и периоди. Въпреки това, те са част от миналото, настоящето и бъдещото лично и колективно наследство, към което допринасят поколение след поколение. Те са в известен смисъл отражението на всяко общество.

Младите хора, чрез техния опит в културата и капацитета им за инициативност, изследване и иновация, изграждат и играят роля в тези културни развития. Следователно е важно да се даде достъп на младите хора до културата във всичките им форми и да се подкрепят и популяризират техните възможности за творческа дейност, включително и в нови области.

Следователно, местните и регионални власти трябва да приемат, заедно с младите хора и техните организации, политики изградени така, че да дадат възможност на младите хора да станат действащи лица в културата, чрез достъп до знания, практикуване на културни дейности и творческа работа по места и като използват методи създадени за тази цел.

9. Политика за устойчиво развитие и околната среда

Изправени пред все по-ясното влошаване на околната среда, местните и регионални власти трябва да предоставят финансова подкрепа на образователни проекти в училищата и асоциациите, за да повишат разбирането на екологичните проблеми.

Осъзнавайки, че екологичните проблеми са от основно значение за младите хора, на които в бъдеще ще им се наложи да се справят с последствията от минали грешки, местните и регионални власти трябва да подкрепят дейности и проекти, които подпомагат устойчивото развитие и защитата на околната среда и които включват млади хора и техните организации.

10. Политика за борба с насилието и престъпността

Имайки предвид, че жертвите на престъпността и насилието са често млади хора, и осъзнавайки нуждата от намиране на адекватни реакции срещу престъпността и насилието в съвременното общество, както и нуждата младите хора да бъдат включени директно в борбата с тези проблеми.

Местните и регионални власти трябва:

- а) да включват младите хора в съветите за превенция на престъпността там, където такива съществуват;
- б) да работят по специално с млади хора, за които има риск да бъдат въввлечени в престъпления или които вече са били въввлечени в престъпления;
- в) да се борят с расисткото насилие с всички налични средства;
- г) да се борят с всички форми на насилие в училищата. Това трябва да става в сътрудничество с всички обвързани участници, като образователните и полицейските власти, учители, родители и самите млади хора;
- д) да допринасят за създаването на мрежи от асоциации и проекти подкрепящи проекти за ненасилие и толерантност както в училище така и извън него;
- е) да правят всичко по силите си за да защитават младите хора от сексуална експлоатация, насилие или други видове малтретиране и да осигурят структури, които предоставят психологическа и материална подкрепа и конфиденциална консултация на жертвите.

Прилагайки гореспоменатото, местните и регионални власти допринасят за изграждане на климат на доверие и уважение между младите хора и публичните власти като полицията.

11. Анти-дискриминационна политика

Местните и регионални власти трябва активно да популяризират човешките права и мерки за противопоставяне на дискриминацията към малцинствата (в това число и младите им членове) или към млади хора с увреждания и други групи от населението, които могат да бъдат засегнати от дискриминация, и трябва да подкрепят развитието на мултикултурни общности чрез интеграция на малцинствата, взимайки под внимание разнообразните им нужди и обичаи, култура и начин на живот.

В тази връзка, местните и регионални власти трябва:

- а) да приемат или затвърдят анти-дискриминационни закони, с които да осигурят равнопоставен достъп на всички граждани до обществени места, професионално обучение, образование, жилища, културни дейности и други сфери на живота. Този достъп трябва да се наблюдава и гарантира от институции, обединяващи представители на общинската управа и представители на малцинствата и самите млади хора;
- б) да насърчават междурелигиозния диалог, мултикултурното, анти-расистко образование и образованието срещу дискриминацията като част от учебния план.

12. Политика за сексуалността

По време на прехода им от детската зависимост от семейство, училище, религиозна общност или други "авторитети" към автономен живот като възрастни, младите хора могат да срещнат най-различни въпроси свързани с техните лични връзки (в семейството или близкото обкръжение, с техните връстници, с техния приятел или партньор). Появата и проявата на тяхната сексуалност не винаги е лесна, дори и те да не са готови да признаят това. Освен това има упорито невежество обкръжаващо темата за сексуалното здраве и недоверие към официалните становища за рисковете от някои видове сексуално поведение.

За да помогнат на младите хора да намерят техния път в тази насока към здравословен и пълноценен емоционален живот, местните и регионални власти, заедно с родители, училища и организации специализирани в тази област, трябва да насърчават и подкрепят:

- а) недиректното сексуално образование в училищата;
- б) организации и услуги предоставящи информация за взаимоотношения, сексуални методи и семейно планиране;
- в) работа в областта по метода връстници обучават връстници (peer education).

Младите хора трябва да бъдат активно включени в планирането, реализирането и оценката на информационни и други услуги в тази област, насочени към младите хора.

13. Политика за достъп до правата и закона

За да живеят заедно, обществата са основани на правила, които трябва да бъдат спазвани от всички. В демократичните общества тези правила се дискутират и приемат от представители, избрани от гражданите, и на правилата се дава конкретен израз, а именно в законодателните текстове, които поставят правилата и задълженията върху всички лица.

С увеличаването на броя тези текстове става все по трудно човек да ги познава, спазва и прилага и по този начин се създава неравенство между гражданите. Младите хора са най-засегнати от този феномен.

Следователно местните и регионални власти трябва да улеснят достъпа на младите хора до техните права:

- а) като разширяват техните знания чрез разпространение на информация, по-специално в училищата, групи от връстници и информационни услуги;
- б) чрез прилагането на правата им, подкрепяйки служби, създадени, за да работят с млади хора, които имат желаят да го правят.
- в) като позволяват на младите хора да участват в съставянето на нови правила.

Х. „Нека ти разкажа”: Добри примери от Варна за активно участие на младите хора

Европейска Младежка Столица е титла, която се присъжда на европейски град за период от една година. Това е инициатива на Европейския Младежки Форум, която стартира през 2009 г.

До момента Европейски Младежки Столици са били: Ротердам, Холандия (2009 г.), Торино, Италия (2010 г.), Антверпен, Белгия (2011 г.), Брага, Португалия (2012 г.), Марибор, Словения (2013 г.) и Солун, Гърция (2014 г.). Избрани са и Европейски Младежки Столици за предстоящите две години, съответно Клуж Напока, Румъния (2015 г.) и Ганджа, Азербайджан (2016 г.).

На 23-ти април 2014 г. град Варна официално влезе като финалист - кандидат за Европейска Младежка Столица 2017, след като участва в първия етап на конкурса и след проведена селекция от високопоставено жури, съставено от редица представители на институции и организации на гражданското общество - Университета на Каляри, Европейския парламент - Генерална дирекция за информация, Съвета на европейските общини и региони, Microsoft, Европейската медия Euractiv, Европейския младежки форум, Асамблеята на европейските региони, Съвета на Европа - Консултативен съвет по въпросите на младежта и Комитета на регионите.

В областта на политиката за младежта град Варна е национално призната като младежка столица на България и причините за това са многобройни. Варна е "най-младият град" в страната, популярен с положително отношение към всички проблеми и потребности на младите хора. Въз основа на общата воля за развитие в рамките на обхвата на европейските измерения, Община Варна прави всичко възможно и осигурява средства за разработване и реализиране на адекватна политика по отношение на младите хора в града.

През последните години местната политика за младежта се развива със забележителни темпове, в сравнение с други общини в страната. Това признание може да се чуе в много национални и европейски събития, както и в изявленията на различни младежки организации на национално ниво и в Европа.

Фокусът на кандидатурата на Варна е в сферата на социалните иновации, по-специално на развитието на социалното предприемачество, развиване на младежки политики, устойчиви решения в сферата на заетостта, творчеството, образованието.

В община Варна функционират 2 структури, гарантиращи възможностите за участие на младите хора в процеса на вземане на решения. Това са Младежкия форум за партньорство и Консултативния младежки съвет. Тези обединения са резултат от практическото приложение на Ревизираната Европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, Стратегията за национална младежка политика и Общинската стратегия за работа с младежта.

Младежкият форум за партньорство с местната власт (МФПМВ) е създаден по предложение на младежки и неправителствени организации и с подкрепата на Община Варна - дирекция „Младежки дейности и спорт”, въз основа на принципите, залегнали в Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите.

Младежкият форум функционира като неформално, доброволно обединение на младежки и неправителствени организации, работещи по младежките проблеми, въз основа на Споразумение, подписано с кмета на Община Варна на 21 декември 2005 г. Участието на организациите в него е доброволно, свободно и не засяга тяхната автономност, специфика и особености. Той е един добър модел за сътрудничество при формиране и провеждане на общинската младежка политика. Младежкият форум изготвя обща годишна програма, която става част от годишната програма на отдел „Младежки дейности” и се финансира от общинския бюджет.

Представителен орган на Младежкия форум е **Консултативният младежки съвет (КМС)**. Той включва представителство на организациите, членуващи във Форума, при спазване на изискването за равнопоставеност и обхват. Председателството на КМС се осъществява от кмета на Община Варна. Дейността на КМС се основава на принципите на Хартата като потвърждение на желанието на младите за двустранен диалог и ефективно партньорство.

Консултативният младежки съвет има за цел да подпомага работата на общинската администрация в областта на разработването, координирането и реализирането на младежката политика, в това число и дейностите по вземане на управленски решения.

В светлината на кандидатурата на Варна за Европейска младежка столица в следващите страници са представени няколко добри примери за активно младежко участие, които могат да бъдат възприети и мултиплицирани в други български общини.

Инициативите са на младежки организации от град Варна и са финансирани с помощта на община Варна по програмите за младежки дейности 2012 и 2013 г.

Вода за живот

Група младежи от сдружение „Велоклуб Устрем” се ангажират с проблема с липсата на информация за качеството на водата от чешмите около Варна. Затова те вземат и изследват проби от 26 чешми, свързани с туристическите маршрути.

Резултатите показват, че само 8 от чешмите отговарят на стандартите за питейна вода, 7 имат замърсяване с нитрати, а 12 са извън микробиологичните норми.

В рамките на инициативата е събрана допълнителна информация за чешмите – местоположение, координати, снимки, история, алтернативни имена; създаден е сайт за

публикуване на резултатите от изследванията, събраната информация и електронна карта на чешмите; поставени са табели със заключения от изследванията върху чешмите. Маркиран е маршрут, продължаващ синята туристическа маркировка, в района на с. Осеново; оформен е кът за отдих и пикник в района на „Кюмюр чешма“ до с. Орешак, по жълтия пешеходен и червения велосипеден маршрут.

С времето качеството на водата от изворите се променя и за да бъдат актуални резултатите, изследвания трябва да се правят на всеки 2 месеца.

Направеното от младежите дава една добра моментна картина на ситуацията и предпазва хората от употреба на негодна за пиене вода.

От друга страна проектът е пример как младите хора могат да ползват за обществото и да осмислят свободното си време в социално значими занимания.

”Как се управляват опасните болнични отпадъци във Варна”

Всяка година изхвърляме 58 милиарда пластмасови чашки и между 500 милиона и 1 трилион найлонови торбички, пластмасови бутилки с вместимост 200 милиарда литра, милиарди тонове битови, токсични и технически отпадъци. Купуваме, зариваме, изгаряме и след това забравяме за тоновете отпадъци, които произвеждаме. Дали някой се замисля какво се случва с този боклук?

Инициативата цели да даде гласност на проблема с опасността при изгарянето на болнични отпадъци в т.нар. инсинератори и е реализирана от Обществен център за околна среда и устойчиво развитие (ОЦОСУР).

Целта на инициативата е да предостави повече информация пред студенти от Медицинския университет, докторанти, преподаватели, служители и гости по проблема с отпадъците, и по-специално болничните отпадъци, като се покажат алтернативни и трайни решения, които щадят човешкото здраве и околната среда.

Целта е младите хора да инициират предложения за включване в новата Оперативна програма 2014-2020 „Региони и растеж” на Структурни фондове на ЕС, по Приоритетна ос 3: Регионална здравна инфраструктура на точка, засягаща устойчивото управление на биомедицинските отпадъци, която да даде автономност на болниците отговорно да се справят с проблема.

Организирана е изложба, посветена на опасните болнични отпадъци, която има за цел да накара хората и отговорните институции да се замислят над проблема.

„Алпинеумът-алтернатива за опазване на околната среда”

Целта на инициативата, реализирана от Сдружение “Европейски проекти в България”, е социална интеграция на младежи от варненския дом „Гаврош“ и осмисляне на тяхното свободно време чрез създаване на озеленителен декоративен кът в градината на Дома съвместно с младежи от ПГГСД „Николай Хайтов”.

Изграденият Клуб „Алпинеум” допринесе за развитие на творческия потенциал на децата, възможност за социални контакти с други младежи и създаване на условия за постоянна грижа и внимание за озеленяването на двора, разнообразяване с цветя и декоративни украси.

Работата протече в продължение на 4 месеца през свободното, ваканционното и определеното за отдых време. Естетическото аранжиране на камъчета и скални късове, цветя и вечнозелени растения, изкуствени поточета и езерца вдъхнови всички участници, които се включиха с изключително желание и творчески ентузиазъм.

Младежите сформираха клуб „Алпинеум“, който да допринесе за изграждане на правилно отношение към околната среда, активност на всеки участник вътре в общността и извън нея.

Дейностите по проекта спомогнаха за изграждане на добри междуличностни отношения сред младите хора, нови приятелства, знания за природата и умения за опазване на околната среда.

„Колелото на живота (Семейна медиация - метод за създаване и поддържане на успешни взаимоотношения)

Инициатива на Фондация „Децата на бъдещето” е продиктувана от настоящото състояние на обществото, в което превес взема все повече агресивното поведение, неумението за създаване и поддържане на здравословни и успешни взаимоотношения, увеличение на разводите и разпадане на семейството, като за съжаление това често се случва по болезнен начин, както за съпрузите, така и за децата (когато има такива).

Хората не притежават необходимите умения за цивилизован подход при разрешаване на конфликтни ситуации и резултатите често пъти са поддържане на конфликтни отношения, постоянни скандали, живеене в постоянен стрес, а дори и отключване на сериозни здравословни проблеми като тревожно-депресивни състояния, опити за самоубийство и др.

Основната цел на проекта е младежите участници да придобият умения за по-качествено общуване и взаимодействие в семейството и с родителите и за създаване на стабилни емоционални връзки с партньори.

В рамките на проекта са проведени теоретични и практически занятия под формата на групови срещи, по време на които младежите работиха със съответния специалист по предварително определени теми. Участниците се запознаха подробно с метода семейна медиация и с неговите практически инструменти.

Резултатите са свързани с развитие, формиране и придобиване на основните умения, съответстващи на етапите юношество и младост, подобряване на психосоциалната компетентност на младежите, създаване на стабилна основа за разгръщане на личностния им потенциал.

”Премини стъпка напред”

Над 1.3 милиона загиват по пътищата на света всяка година. Други 50 милиона получават наранявания, а много от тях остават инвалиди за цял живот. Травмите от пътно-транспортни произшествия са причина номер едно за смъртността на младите хора.

Преки участници в инициативата са млади родители, членове на организацията Сдружение „Родителско настоятелство при ОДЗ Делфинче”, 20 родители на деца, 84 деца от ОДЗ №3 „Делфинче” от 3 и две 4-ти групи.

Основна цел на проекта е да помогне на младите родители в развиването на критичност към евентаулните опасности и проблеми, които биха могли да засегнат децата им в пътната обстановка и да предложи начини за справяне с тях.

Проектът се състои от пет модула с теоретична и практична насоченост, като първите три модула са предназначени за родителите, а следващите два дават възможност за съвместна работа с деца и родители.

Какво научиха младите родители чрез проекта:

- Родителите придобиха определено ниво на компетентност и умения да реагират адекватно на неправилното движение и поведение на пътя;
- Развивиха критичност към евентаулни опасности и проблеми, които биха могли да засегнат децата им в пътната обстановка;
- Станаха по-сигурни в себе си и по – сигурни за социалните умения на своите деца;
- Разшириха сферата на обществената си ангажираност във връзка с проблематиката и активно съдействаха за предаване и мултиплициране на опита си сред обществеността.

„Професия „Младеж”

Инициативата е насочена към възпитаниците на дом "Гаврош" и оздравително училище "Д-р Никола Димитров" и има за цел да ангажира тяхното свободно време през лятната ваканция, като ги запознае със 7 от най-интересните и разпространени професии. Проектът на неформална група «Розови очила» съчетава практичното, опознавателното и забавното - запознава децата с различни, популярни, достъпни за тях професии.

Децата имаха възможност да общуват с професионалисти от сферата на услугите, да се запознаят с тяхната биография, ежедневни задължения, както и да придобият ориентир в необходимостта от полезна информация за първите стъпки, необходими за тяхното професионално ориентиране.

В рамките на проекта бяха разгледани 7 професии, които са атрактивни и масови: фризьор, сладкар, шивач, авто-механик полицаи, и две професии по избор на младежите. Те имаха възможност да се докоснат до спецификата на професията и да изпробват на практика част от нейните характеристики.

Намерението на проекта "Професия младеж" е младежите да изградят основа от база данни за смисъла на дадена професия, да се привлече вниманието им към определен занаят, работа и заедно да се определят възможните стъпки за успешно професионално реализиране в живота.

„Дигитална работилница за млади лидери”

Инициативата е на Сдружение ”Център за регионално бизнес развитие” и се състои в провеждане на практическо обучение на 80 младежи, предимно студенти, как да използват новите технологии, за да осъществят своите идеи и бизнес инициативи с минимум финансови средства.

Насърчавайки предприемчивостта и социалната и гражданска активност, "Дигитална работилница за млади лидери" бе полезна, включително и на хора с увреждания, които също проявяват интерес към разработването на уеб проекти.

Водещи специалисти в дигиталния маркетинг и IT сектора запознаха младите участници с основните етапи при реализирането на уеб проекти и неограничените възможности на интернет технологиите да се популяризират каузи и стартиращи бизнес начинания.

„Фолклорна работилница ”Гъстрата черга на моите корени”

В рамките на инициативата на Сдружение ”Моят град” младежи се учеха на българска шевица, народни танци, изработка на накити и сувенири, пресъздаващи местни обичаи и традиционни занаяти. Целта на проекта е да се популяризират местните традиции и занаяти сред младите хора.

През летните месеци 12 младежи имаха възможност да се включат в безплатни уроци и да открият красотата на българските народни танци. С помощта на професионални хореографи те разучаваха местни обичаи и ги пресъздаваха в танц. Други 10 младежи имаха възможността да се докоснат до красотата на местните занаяти, като се научиха да тъкат, да правят накити с характерна орнаментика, да изработват кукли в традиционни носии и българска шевица.

Придобитите умения младежите показаха, чрез демонстрационни работилници под надслов "Пъстрата черга на моите корени", които бяха изложени в Търговския център на "Двореца на културата и спорта-Варна".

„Да опознаем и опазим културно-историческите паметници на Варна”

Проектът се реализира от сдружение „Център за развитие и подкрепа на бизнеса” и си постави следните цели:

- Да подобри познанията на младите хора за културно-историческите паметници на град Варна и да ги ангажира с тяхното опазване.
- Да изгради капацитет на 30 младежи-мултипликатори, които да популяризират културно-историческите паметници в град Варна и свързаната с тях история, предавайки посланията към своите връстници на принципа „младежи информират младежи”.
- Да насърчи личното участие и активния принос на младежта за съхранението на културно-историческата памет.

Целите на проекта бяха постигнати посредством проведено обучение на 30 младежи, които се запознаха с културно-историческото наследство на Варна, лично посетиха много от монументите на града, почистиха площите около тях от отпадъците, където имаше нужда, издириха информация и подготвиха кратки презентации и фотографии на културно-историческите паметници. Материалите, разработени от младежи за младежи бяха разпространени с идеята младите хора да познават по-добре и да са по-отговорни към опазването на културното ни наследство.

„Традиции с бъдеще”

Инициативата е насочена към младежи между 14 и 18 години. По време на проекта младежите се включиха в разнообразни работилници, водени от майстори- занаятчии, където имаха възможността да научат много за традиционните български занаяти.

В проекта бяха включени работилници по дърворезба и пирография, рисуване върху стъкло, грънчарство и художествена керамика, изработка на изделия от глина, художествена обработка на кожа, изработка на национални кукли и кукерски маски, художествено плетиво, тъкачество.

Всяка седмица от проекта се провеждаха по две работилници от различен занаят, а всеки участник бе свободен да се включи в толкова работилници, колкото пожелае. Освен в работилниците, участниците имаха възможност да вземат участие и в срещи- беседи, където се обсъждаха, изследваха и възстановяваха неостаряващи традиции и обичаи, които носят българския дух и характер.

В края на проекта младежите организираха изложба за своите връстници, родители и съграждани, където демонстрираха наученото и представиха уникалните изделия, изработени от тях по време на работилниците.

„Ползата от подлеза”

Проектът на Сдружение ”ИДЕА” има за цел да подобри градската среда чрез младежко участие, с помощта на уличното изкуство.

Чрез активното участие на група млади художници два подлеза и пространствата около тях бяха изрисувани.

В рамките на проекта се включиха над 30 младежи, художници и доброволци. Идеите за начина, по който да изглежда подлезът, както и цялостното изпълнение, са на ученици и студенти. Реализацията на проекта отне над 60 часа рисуване.

Чрез инициативата младежкото сдружение ИДЕА иска да покаже, че уличното изкуство може да допълва градската среда по ненатрапчив начин и да докаже на обществото, че графитите и стенописите не са вандализъм и могат да бъдат красиви и вдъхновяващи.

„Варна – частица от Европа”

Проектът на Фондация „Галерия 10 - център за изкуства” се реализира с цел да развие таланта и потребността за изява на младежи с изявени таланти, способности и интереси в областта на изобразителното изкуство.

Участниците в проекта бяха подбрани на доброволен принцип, чрез рекламна кампания, от училищата на територията на град Варна, с изключение на специализираните образователни институции, в които се изучава изобразително изкуство.

На изложба беше представена колекция от живописни творби, отразяващи усещанията на младите хора за принадлежност, общност и съпричастност към европейската съвременна и древна култура.

“Нов диалог с младия родител – мамо, татко, готови ли сте за мен?”

Инициативата е в подкрепа на отговорното родителство и цели да предложат алтернативни стратегии за поведение, за подпомагане на младите родители в развиването на критичност към евентуалните опасности и проблеми, които биха могли да засегнат децата им в бъдеще (алкохол, наркотици, опасности в кибер-пространството, опасности от неспазване безопасно движение по пътищата и други) и да предложим начини за справяне и превенция.

Проектът е инициран от родителското настоятелство на ОДЗ № 3 “Делфинче”.

В дейностите са включени неформално обучение с млади родители по наболели въпроси относно родителството, изучаване и практикуване на нови умения и техники за общуване, придобиване на умения за справяне в трудни ситуации, придобиване на умения за самостоятелно планиране на съвместни дейности с децата.

Основните теми от обучителни модули са:

1. “Общуването като време за моето дете” – лекция
 2. “Проблеми на младия родител” – дискусия
 3. “Личният пример на младия родител” – беседа
 4. “Деце пътува с автомобил”
 5. “Израстване в родителство – сигурната и несигурна привързаност” – кръгла маса
- В рамките на проекта е проведен обучителен тренинг за млади родители – “Как да бъдем успешни млади родители”.

Деца и родители взеха участие в ролеви игри “Деца и родители – как общуваме, къде ходим, с какво се занимаваме, движим ли се безопасно по пътя”.

На територията на ОДЗ № 3 “Делфинче” в гр. Варна е изградена интерактивна площадка за безопасно движение – подвижен мини полигон–кръстовище.

Използвани източници:

1. Кодекс на добрите практики за гражданско участие в процеса на вземане на решения, одобрен от Конференцията на МНПО на заседанието ѝ на 1 октомври 2009 г.
2. Брюксел, 05.9.2007, COM(2007) 498 окончателен Съобщение на Комисията Европейския парламент до Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, Подпомагане на пълноценното участие на младите хора в образованието, трудовата дейност и обществото
3. Ревизирана Европейска Харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите
4. Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление, Обн. ДВ. бр.44 от 12 Юни 2009 г.
5. Интернет страница на Дирекция „Младежки дейности, образование и спорт” на община Варна
6. Електронни страници на младежки НПО